

Sygn. akt II Ca 898/16

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Elżbieta Siergiej (spr.)
Sędziowie:	SSO Jolanta Klimowicz-Popławska SSO Bogdan Łaskiewicz
Protokolant:	st. sekr. sąd. Zofia Szczęsnowicz

po rozpoznaniu w dniu 25 listopada 2016 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z wniosku P. L.

z udziałem G. B., R. W. i B. B. (1)

o stwierdzenie nabycia spadku

na skutek apelacji uczestnika postępowania R. W.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 7 lipca 2016 r. sygn. akt II Ns 2333/15

postanawia:

I. **oddalić apelację;**

II. **stwierdzić, iż zainteresowani ponoszą we własnym zakresie koszty postępowania odwoławczego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy P. L. i R. W. wnieśli o stwierdzenie nabycia praw do spadku po zmarłym dnia(...). M. B., z mocy ustawy.

Uczestniczka postępowania B. B. (1) oraz kurator uczestnika postępowania G. B. przychyliłi się do wniosku, co do zasady.

Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 7 lipca 2016 roku stwierdził, że spadek po M. B. s. G. i B., zmarłym dnia (...). w B. nabyli z dobrodziejstwem inwentarza, na podstawie ustawy, matka B. B. (1) i ojciec G. B., po 1/2

części każde z nich. Sąd zlecił ponadto właściwemu Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku sporządzenie spisu inwentarza majątku spadkowego oraz orzekł o kosztach postępowania.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że M. B. zmarł (...) r. w B., jako kawaler. Dzieci nie miał. Ze spadkobierców ustawowych pozostawił matkę B. B. (1) i ojca G. B.. Spadkodawca nie sporządził testamentu, nie toczyła się dotąd żadna sprawa dotycząca spadku po nim. Żaden z wchodzących w grę spadkobierców ustawowych nie zrzekł się dziedziczenia, ani nie został uznany za niegodnego dziedziczenia. W skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne. Postanowieniem z dnia 24.02.2016r. Sąd Rejonowy w Białymstoku w sprawie II Ns 4361/15 zatwierdził uchylenie się przez B. B. (1) od skutków prawnych niezłożenia w wymaganym ustawowo terminie oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Postanowienie to uprawomocniło się 17.03.2016r.. Uczestnik postępowania G. B. nie składał oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Sąd Rejonowy wskazał, że, z uwagi na fakt, iż zmarły M. B. nie pozostawił testamentu, spadek po nim, w braku zstępnych i małżonka, dziedziczą rodzice w częściach równych - zgodnie z art. 926 § 2, art. 931 i art. 932 § 1 i 3 k.c.. Nabyli oni spadek z dobrodziejstwem inwentarza, obowiązujący na datę otwarcia spadku art. 1016 k.c. stanowi bowiem, że, jeżeli jeden ze spadkobierców przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, uważa się, że także spadkobiercy, którzy nie złożyli w terminie żadnego oświadczenia, przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza. Na podstawie art. 1016 k.c. w zw. z § 1 i § 5 ust.1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1.01.1991r w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczeniu spadku i spisu inwentarza (Dz. U. Nr 92, poz. 411) Sąd Rejonowy zlecił również sporządzenie spisu inwentarza majątku spadkowego po M. B.. O kosztach postępowania orzekł w myśl zasady z art. 520 § 1 kpc.

Apelację od tego orzeczenia w całości wywiódł wnioskodawca R. W.. Zarzucił w niej:

1. naruszenie prawa materialnego - art. 1015 k.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie do stanu faktycznego, w którym zastosowanie powinny mieć przepisy sprzed nowelizacji z dnia 18 października 2015 r., na podstawie których, zgodnie z dotychczasowym brzmieniem art. 1015 k.c., w przypadku braku oświadczenia spadkobiercy w ciągu 6 miesięcy od momentu dowiedzenia się o tytule powołania, spadkobiercy dziedziczą bez ograniczonej odpowiedzialności za długi, a nie, jak to nastąpiło w niniejszej sprawie, z dobrodziejstwem inwentarza, w sytuacji, w której spadkobierca B. B. (1) uchybiła terminowi do złożenia oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku,

2. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez nieprawidłowe przyjęcie jakoby B. B. (1) zachowała sześciomiesięczny termin na złożenie oświadczenia o sposobie przyjęcia spadku, co nie znajduje podstawy faktycznej, gdyż to wierzyciel na podstawie art. 1025 § 1 wystąpił do Sądu z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku już po upływie w/w terminu, a spadkobierczyni złożyła oświadczenie w tym zakresie na terminie rozprawy w dniu 20 czerwca 2016 r., zatem również po upływie wskazywanego terminu.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i stwierdzenie nabycia spadku bez ograniczonej odpowiedzialności za długi oraz o zasądzenie na jego rzecz od uczestników postępowania kosztów za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona. Wbrew stanowisku skarżącego, Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny oraz prawidłowo zastosował w ustalonych przez siebie okolicznościach przepisy prawa materialnego. Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne Sądu I instancji oraz jego ocenę prawną w pełni podziela i przyjmuje za podstawę także swojego rozstrzygnięcia.

Odnosząc się do zarzutów apelacji wskazać natomiast trzeba, że bezpodstawne jest przypisywanie Sądowi Rejonowemu ustalenia, iż B. B. (1) zachowała sześciomiesięczny termin do złożenia oświadczenia o sposobie przyjęcia spadku. Sąd ten w pisemnych motywach swojego orzeczenia takiego ustalenia nie zawarł. Odwołał się natomiast w tej kwestii do prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku w sprawie II Ns 4361/15, z dnia

24.02.2016 r., zatwierdzającego uchylenie się przez B. B. (1) od skutków prawnych niezłożenia w ustawowym terminie oświadczenia o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza. Nie ulega więc wątpliwości, iż u podstaw rozumowania Sądu I instancji legło ustalenie, że B. B. (1) wprawdzie nie złożyła takiego oświadczenia w ustawowym sześciomiesięcznym terminie, liczonym zgodnie z art. 1015 § 1 k.p.c., niemniej, nie dotyczą jej skutki prawne tego zaniechania.

Zgodnie z art. 1019 § 1 i 2 k.c. spadkobierca, który nie złożył w terminie oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku i uchylił się przed sądem od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia takiego oświadczenia powinien jednocześnie oświadczyć przed tym sądem, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca. Wprawdzie Sąd Rejonowy nie wyartykułował tego wprost w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, niemniej treść rozstrzygnięcia ewidentnie wskazuje, że uwzględnił i uznał za wywołujące skutek prawny w postaci przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza oświadczenie B. B. (1) o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza, złożone w dniu 24 lutego 2016 r. do protokołu rozprawy w sprawie II Ns 4361/15. Apelujący okoliczność tę pomija w swojej apelacji, a nie polega również na prawdzie i nie ma oparcia w aktach sprawy, jego twierdzenie, że oświadczenie w tym przedmiocie spadkobierczyni złożyła dopiero w dniu 20 czerwca 2016 r..

Skutkiem prawnym, od którego B. B. (1) skutecznie się uchyliła było nabycie spadku wprost, na podstawie art. 1015 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie otwarcia spadku. Eliminując go, spadkobierczyni złożyła jednocześnie – zgodnie z art. 1019 § 2 k.c. – oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza i właśnie to oświadczenie kształtuje jej sytuację prawną, jak i – z mocy obowiązującego jeszcze w dacie otwarcia spadku art. 1016 kc – sytuację prawną drugiego spadkobiercy ustawowego, który żadnego oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku nie złożył. Art. 1016 kc stanowił bowiem, że jeżeli jeden ze spadkobierców przyjął spadek z dobrodziejstwem inwentarza, uważa się, że także spadkobiercy, którzy nie złożyli w terminie żadnego oświadczenia, przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy orzekł prawidłowo o dziedziczeniu ustawowym na podstawie Art. 932. § 3 kc i w/w przepisów prawa spadkowego tj. przez rodziców spadkodawcy w częściach równych, z dobrodziejstwem inwentarza, apelacja zaś podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono zgodnie z regułą z art. 520 § 1 k.p.c..